

Títol de l'experiència			Data:	Octubre 2022
Seguiment de les zones afectades per la sequera				
Tipus d'experiència				
Seguiment efectes del canvi climàtic				
Ubicació a la Xarxa de Parcs				
Espai Natural de les Guilleries-Savassona				
Paraules clau				
Adaptació, gestió forestal, sequera				
Contacte del Parc		Contacte experiència		Web projecte
Web experiència				
Martí Comellas (comellasm@diba.cat)				
Antecedents				
<p>Dins l'àmbit de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, l'espècie més afectada pels efectes del canvi climàtic és el pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>). Actualment s'observa com el pi roig està patint un fort estrès hídric, que causa: mortalitat d'arbres en peu, nul·la regeneració i falta de vigor dels arbres vius.</p> <p>L'Espai Natural de les Gulleries-Savassona és gestionat a través d'un consorci en el que forma part la Diputació de Barcelona i el municipis dins del seu àmbit territorial: Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Sadurní d'Osormort, Tavèrnoles i Vilanova de Sau.</p> <p>L'Espai Natural es regula segons el que estableix la normativa del Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, va ser aprovat en data 8 de març de 2004 i publicada la seva aprovació en el DOGC núm. 4093 de 17 de març de 2004. L'objecte del Pla és l'establiment de totes aquelles determinacions i mesures necessàries per a l'adequada preservació, consolidació, dinamització, foment i millora del medi físic, rural (forestal, agrícola i agroforestal) i del paisatge d'aquest entorn, d'acord amb els objectius formulats per aquest Pla Especial.</p> <p>Entre aquests objectius principals està el de la conservació de la diversitat d'espècies de fauna i flora silvestres. En aquest sentit, una de les principals amenaces per la biodiversitat és l'efecte del canvi climàtic.</p>				
Objectiu de l'experiència				
Localitzar les zones més afectades per la sequera, per tal de planificar mesures de gestió de les masses afectades.				
Principals resultats i conclusions sobre l'experiència realitzada				

Pel que fa al canvi climàtic, els models de projecció climàtica actualment disponibles apunten majoritàriament cap a una modificació del règim pluviomètric (estacionalització i descens generalitzat de les pluges, especialment a l'estiu) i un augment de temperatures, amb una intensificació de les sequeres i de les tempestes.

És previsible que el canvi climàtic i el canvi d'usos, actuant en conjunt, tinguin importants efectes sobre els boscos de pi roig, entre els quals cal destacar:

- Canvi d'àrea de distribució. El pi roig és una espècie de gran plasticitat ecològica, però els canvis previstos faran que abandoni zones on les condicions ambientals ja no permetran el seu desenvolupament. Alhora, es desplaçarà cap a zones que passaran a ser més adequades ambientalment. En general, es tractarà d'un augment d'altitud dels boscos de pi roig allà on hi hagi espai físic, en detriment de boscos de pi negre o rasos subalpins. Els boscos de pi roig que ara ocupen zones culminants no tindran oportunitat de fer aquest canvi d'altitud.
- Canvis en la composició específica. L'augment de formacions mixtes, especialment amb planifolis, a costa de les masses pures, és una tendència destacable lligada als canvis d'usos i d'àrea de distribució. A més, els canvis en les condicions ecològiques propiciaran l'entrada d'espècies mediterrànies en comunitats vegetals temperades (Peñuelas i Boada, 2003). En baixes i mitjanes altituds, aquests processos alteraran les relacions competitives dels boscos de pi roig (García López i Allué-Camacho, 2010), fet que probablement accelerarà la substitució del pi roig per altres espècies.
- Augment de les afeccions de plagues i malalties. Els boscos de pi roig patiran situacions d'estrès més sovint, les quals resultaran en un afebliment de la massa i un afavoriment dels atacs d'insectes defoliadors i perforadors, especialment en estacions que ara no són tan favorables com ho eren quan es va instal·lar l'espècie. Aquest factor es veurà agreujat, ja que es preveu que les condicions siguin més favorables al desenvolupament d'algunes plagues i malalties (Hódar et al., 2004).
- Augment del risc d'incendis forestals. Es preveu un increment de la freqüència, la durada i la intensitat dels episodis climàtics adversos, responsables dels grans incendis a Catalunya. També la major evapotranspiració de la coberta vegetal i, per tant un menor contingut d'humitat en les plantes, incideix en l'augment d'aquest risc. La interrelació amb el canvi d'usos és molt marcada, ja que la major continuïtat i acumulació de biomassa, juntament amb l'augment de la interfície urbanoforestal contribueixen a l'augment del risc d'incendis. L'abandonament de les activitats agroforestals i l'expansió natural del bosc es considera una causa de fons dels recurrents episodis de grans incendis forestals (Plana, 2004).
- Restricció de la productivitat forestal. Es preveu evolució cap a condicions ambientals en general més restrictives per al creixement del bosc lligades a l'increment del dèficit hídric. En ambients mediterranis, l'efecte afavoridor del creixement que suposa l'increment de concentració de CO₂ atmosfèric queda anul·lat per la reducció de la disponibilitat hídrica (López et al., 1997).

Data inici	Data finalització	Accions previstes de continuació en el futur
2022	-	
Entitats implicades en l'experiència		
Equip de guardes i Enginyer del E.N Guillerries Savassona		

Imatges destacades:

